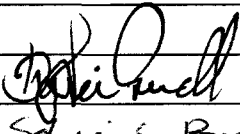

KSK-notat nr.: 25/2013 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Bryggfjelldal Kraft AS (SUS)/Bryggfjelldal kraftverk		Middelthuns gate 29
Fylke/kommune:	Nordland/Hemnes		Postboks 5091 Majorstua 0301 OSLO
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.: 	Telefon: 22 95 95 95 Telefaks: 22 95 90 00 E-post: nve@nve.no Internett: www.nve.no
Saksbehandler:	Solveig Silset Berg	Sign.: 	Org. nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 0827 10 14156
Dato:	19 AUG 2013		
Vår ref.:	NVE 201100968-24		

Søknad om tillatelse til å bygge Bryggfjelldal kraftverk i Hemnes kommune i Nordland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	8
NVEs vurdering	11
NVEs konklusjon	18
Forholdet til annet lovverk	19
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	21
Øvrige forhold	23

Sammendrag

Planene for Bryggfjelldal kraftverk går ut på å utnytte et brutto fall på 188 m i Bjuråga til kraftproduksjon ved å bygge inntak på kote 288 og kraftstasjon på kote 100. Fra inntaket føres vannet i et ca. 2570 m nedgravde rør til kraftstasjonen. Bryggfjelldal kraftverk er planlagt med en installert effekt på 5,0 MW og vil produsere om lag 14,4 GWh i et middels år. Det er planlagt å oppgradere eksisterende gårdsveier til inntak og kraftstasjon. I tillegg skal det etableres en permanent vei langs rørgata som blir ca. 2600 m.

Hemnes kommune, Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune er positiv til tiltaket, men mener det må slippes en helårig minstevannføring i Bjuråga. Sametinget har ingen spesielle kulturminnefaglige merknader til det omsøkte tiltaket, men oppfordrer til at sporene etter tidligere bosetning ikke blir berørt av anleggsarbeidet. Statens vegvesen har merknader i forhold til sitt ansvarsområde. Reindriftsforvaltningen i Nordland kan akseptere en utbygging om det tas hensyn til flyttlei i tiltaksområdet.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 14,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år.

De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Bryggfjelldal kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. NVE er enig med høringspartene og mener at pga. hensynet til vanntilknyttede arter og geologiske prosesser skal det gå en helårig minstevannføring i Bjuråga. NVE anser at terrenginngrep i forbindelse med rørgatetraseen utgjør de største negative konsekvensene. Området er ikke synlig i et større landskapsrom, og slik vi ser det vil det kun bli lokale virkninger av inngrepene og dermed en akseptabel utbygging.

Nødvendig minstevannføring vil redusere produksjonen med ca. 2,7 GWh. Samlet produksjon blir da på ca. 11,7 GWh.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Bryggfjelldal Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Bryggfjelldal kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Bryggfjelldal Kraft AS, datert 5.5.2011:

”...

Grunneiere og fallrettseiere, ønsker i et samarbeid å utnytte fallet i Bryggfjelldal i Hemnes kommune i Nordland fylke, til produksjon av elektrisk kraft, og søker derfor om konsesjon i hht følgende regelverk:

1. Etter vannressursloven, jf. §8, om tillatelse til:

- - å bygge kraftstasjon og nødvendige hjelpeanlegg

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- - bygging og drift av kraftverket, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Nødvendig opplysninger om tiltaket er beskrevet i vedlagte utredning og planer.”

Bryggfjelldal kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

Bryggfjelldal kraftverk, hoveddata		
TILSIG		Hovedalternativ Ev. alternativ 2
Nedbørfelt	km ²	18,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	42,6
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	73
Middelvannføring	m ³ /s	1,352
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,123
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,453
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,093
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	288
Avløp	moh.	100
Lengde på berørt elvestrekning	m/km	2834
Brutto fallhøyde	m	188
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,451
Slukeevne, maks	m ³ /s	3,155
Slukeevne, min	m ³ /s	0,237
Tilløpsrør, diameter	mm	1400
Tilløpsrør, lengde	m	2576
Installert effekt, maks	MW	5
Brukstid	timer	2883
MAGASIN		
Magasinvolum	mill. m ³	
HRV	moh.	
LRV	moh.	
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	4,39
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	10,02
Produksjon, årlig middel	GWh	14,41

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	57,2
Utbyggingspris	kr/kWh	3,97

Bryggfjelldal kraftverk, elektriske anlegg

GENERATOR

Ytelse	MVA	5,5
Spenning	kV	6,6

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	6,3
Omsetning	kV/kV	6,6/22

NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)

Lengde	km	0,3
Nominell spenning	kV	22
Jordkabel	m	300

Om søker

Bryggfjelldal Kraft AS (SUS) er søker. Falleierne består av Statskog SF og private grunneiere. I følge søknaden har alle inngått avtaler om rett til eierskap i Bryggfjelldal kraft AS i henhold til sine fallrettsandeler. Foreslåtte utbygging vil gi en gjennomsnittlig årlig produksjon på 14,41 GWh ved en effekt på 5 MW.

Beskrivelse av området

Det planlagte Bryggfjelldal kraftverk ligger i Bryggfjelldalen ca. 7 km sørøst for Korgen i Hemnes kommune, Nordland.

Elva Bjuråga munner ut i Røssåga som igjen munner ut innerst i Sørfjorden ved Bjerka i Hemnes kommune. Vassdraget er Nordlands tredje største med et nedbørfelt på 2100 km², og karakteriseres som kaldt og næringsfattig. Deler av avrenningen kommer fra Oksefjellmassivet i øst. Nedbørsfeltet samles i Sjurfinneheimen som er en vid bréformet hengende sidedal som drenerer via Bjuråga vassdraget til Bryggfjelldalen. Bjuråga renner nordvestover i Bryggfjelldalen og tiltakets nedbørsfelt på 18,6 km² består vesentlig av fjellandskap og strekker seg fra 288 moh til 1090 moh.

Tiltaksområdet består av rike omdannende bergarter som kalkspatmarmor, glimmerskifer, granatglimmerskifer og lignende, samt lyse kvartfeltspatrike gneiser. Det er karst i området, og flere steder i elveløpet er det synlige kalkformasjoner. Store deler av tiltaksområdet har et tynt løsmassedekke, eller humusdekke. Det er mest løsmasser i de lavestliggende områdene.

Det finnes innmark og gårdsbebyggelse både ved inntaksområdet ved Nilsskogen, ved Krokmoen og ved Vollen, Flata og Bryggfjellet i de nederste partiene. Ved Jordåbakken ligger enkelte bolighus. Store deler av planområdet er hogstpåvirket. I tillegg finnes mange skogsveier/traktorveier i området. En høyspentlinje følger hoveddalføret. Flere mindre bruer krysser Bjuråga. Ved Heimigarden omkring kote 125 går en jordbru over elveløpet.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket i Bjuråga på kote 288 vil ha kronelengde på 20 m og høyde 4 m. Dammen skal utformes som en betongkonstruksjon tvers over elva. Den vil bli forankret med fjellbolter i bunnen og i sidene. Som bakstøtte vil inntakskonstruksjonen støtte opp demningen, og det vil bli satt opp støttepillarer. Inntakskonstruksjonen skal sprenges ned i fjell under dagens avløp. Inntaket skal være en integrert del av demningen.

Rørgate

Fra kraftstasjonen på kote 100 legges et drøyt 2500 m rør med diameter 1400 mm opp til inntaket på kote 288. Røret blir liggende på sørsiden av Bjuråga. Rørgata må krysse flere mindre elver, og det vil her bli nødvendig å grave røret ned og under elvene. Planlagt vannvei ligger delvis i motfall ved ca. kote 210. Søker mener det ikke er ønskelig å legge rørgate i motfall. For å kunne komme over kollen kan røret legges litt opp i skråningen på oppstrømssiden slik at man kommer med noe høyde inn. I tillegg kan rørtraseen graves noe dypere ned gjennom moreneryggen slik at den ifølge søker blir tilnærmet flat gjennom dette partiet. Nøyaktig trasé er forhold som blir endelig avklart som del av detaljplangodkjenningen.

Området for rørgaten består for det meste av løv- og barskog, hogstfelt, myr og dyrka utmark. Det antas at det må sprenges nesten hele veien.

Kraftstasjon

Kraftstasjon blir liggende i dagen på kote 100. Det er planlagt installert to Francis turbiner med en installert effekt på 2,5 MW per turbin. Maksimal slukeevne sammenlagt er beregnet til 3,155 m³/s og minste driftsvannføring er beregnet til 0,451 m³/s.

Det er ikke påvist fjell i overflaten ved planlagt kraftstasjonsplassering. Området består av løvskog og dyrket utmark og er ikke særlig synlig fra omgivelsene. Nærmeste bebyggelse er Heimigarden som ligger ca. 160 m øst for tiltenkt plassering.

Elektriske anlegg

De to generatorene er planlagt med en ytelse på 2,75 MVA og en generatorspenning på 6,6 kV. Transformatoren får en ytelse på 6 MVA og en omsetning på 22 kV.

Helgelandskraft (HK) er områdekonsesjonær for området og de har ei 22 kV forsyningslinje forbi kraftstasjonsområdet. Det er ca. 300 m til tilkoblingspunkt. Jordkabel skal graves ned langs vei. Det er per i dag ikke kapasitet i nettet. Detaljplaner godkjennes ikke før det er dokumentert at det er ledig nettkapasitet.

Veier

Det planlegges å bygge en 2600 meter lang permanent vei langs rørgaten. Eksisterende gårdsvei på ca. 100 m til kraftstasjonen samt ca. 300 m gårdsvei til inntaket må oppgraderes.

Massetak og deponi

Det antas et deponibehov for steinmasser på ca. 10.000 m³. Dette er foreslått plassert i dalen rett ovenfor kraftverket. Med ca. 4-5 m fyllingshøyde vil det kreve et deponi på 2-3 daa.

Arealbruk

	I anleggsfasen (daa)	Permanent (daa)
Dam og inntak	0,05	0,05
Inntaksmagasin	1,0	1,0
Rørgate	25,4	0,0
Kraftstasjon og trafokiosk	0,15	0,15
Deponi	3 daa	3 daa
Kraftlinje/kabel	1,2	0,0
Snø-/parkeringsplass v/kraftstasjon	0,5	0,5
Atkomstvei til stasjon og dam	1,6	1,6
Sum arealbehov	32,9	6,3

Her er ikke areal for vei langs rørgaten inkludert.

Forholdet til offentlige planer*Kommuneplan*

Prosjektområdet er i kommunens arealplan definert som LNF-område.

Eventuelle fylkesvise eller kommunale planer for småkraftverk

I "Regional plan om små vannkraftverk i Nordland" tilhører Bryggfjelldalen kraftverk delområde Ranfjorden. I Ranfjorden er det tre landskapsområder som er gitt stor verdi, bl.a. Oksskolten. Ranfjorden i sin helhet har fått liten verdi som fjordlandskap. Okstindan har fått stor verdi for friluftslivet, men er ikke omfattet av vern.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 21.8.2012 sammen med representanter for søkeren og kommunen. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Uttalelser er forkortet av saksbehandler. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Hemnes kommune tilråder konsesjon ut i fra samfunnets behov for fornybar kraft og ut fra en samlet vurdering og avveining av fordeler og ulemper. Kommunen stiller krav til minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring hele året. Det bør også vurderes om det bør anlegges terskler på deler av elvestrekningen for å forbedre den estetiske og biologiske tilstanden i vassdraget etter utbygging.

Fylkesmannen i Nordland vurderer tiltaket til å forårsake moderate skader på miljø og landskap. Under forutsetning av at det stilles krav om minstevannføring gjennom hele året går de ikke imot utbyggingsplanene. Stasjonær ørret vil etter Fylkesmannens vurdering i liten grad bli direkte berørt ettersom oppvekst- og gyteområder synes å være lokalisert nedstrøms kraftstasjonen. Fylkesmannen påpeker likevel at redusert vannføring og endringer i vanntemperatur kan føre til en redusert bunndyrproduksjon og dermed mindre drift av næringsdyr til fiskebestanden nedstrøms kraftstasjonen. Fylkesmannen anser verdi- og konsekvensutredningen for geologi som mangelfull, særlig gjelder dette tiltakets påvirkning på naturlige prosesser knyttet til utforming av karstforekomster og eventuelle grotter langs elva.

Nordland fylkeskommune anbefaler at det blir gitt konsesjon for bygging av Bryggfjelldal kraftverk, forutsatt at det gjennomføres slipp av minstevannføring hele året som er tilstrekkelig til å oppnå god tilstand i vannstrekningen og minimere negative konsekvenser for biologisk mangfold i vassdraget.

Fylkeskommunen mener at visse vilkår må inn i en ev. konsesjon. Utbygger må samarbeide med reindriftsnæringen for å redusere eventuelle negative konsekvenser for reindrift i området. Rørgate må revegeteres med stor aktsomhet slik at inngrepene blir minst mulig synlig. Behovet for klimatilpasningstiltak må vurderes. Hvis det er nødvendig bør tiltak som reduserer sårbarheten ovenfor fremtidige klimaendringer iverksettes. Det må påses at vilkår i vannforskriftens § 12 andre ledd a følges: *"alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand"*. NVE må påse at konsesjonsvilkårene er i tråd med forvaltningsprinsippene i Naturmangfoldsloven § 7. Nordland fylkeskommune viser til tiltakshavers aktsomhets- og meldeplikt dersom en under markinngrep skulle støte på fornminner, jf. kulturminnelovens §§ 3, 4 og 8 andre ledd. Dersom det under arbeidet skulle oppdages gamle gjenstander, ansamlinger av trekull eller unaturlige/uventede steinkonstruksjoner, må Kulturminner i Nordland varsles umiddelbart. Det forutsettes at nevnte pålegg bringes videre til dem som skal utføre arbeide i marken.

Statens vegvesen gjør søker oppmerksom på at endret eller ny adkomst fra fv. 323 må avklares i reguleringsplan eller omsøkes i egen søknad. Byggegrenser langs riks- eller fylkesvegnettet må avklares i reguleringsplan eller det må søkes om dispensasjon fra veglovens byggegrense langs offentlig veg i egen søknad dersom det skal oppføres permanente installasjoner nærmere enn 50 m fra fylkesvegens midtlinje. De presiserer også at kryssing av veg med kabel eller rør må skje ved pressing og ikke ved graving i vegen.

Sametinget foretok befaring for kulturminner i det aktuelle området som berøres av det konsesjonssøkte tiltaket den 12.10.2011. Det ble under befaringen ikke påvist automatisk fredete kulturminner som kommer i konflikt med det omsøkte tiltaket. De har derfor ingen spesielle kulturminnefaglige merknader til det omsøkte tiltaket. Derimot ble det registrert flere spor etter tidligere bosetning som ikke er automatisk fredete kulturminner. Sametinget oppfordrer til at disse ikke blir berørt av anleggsarbeidet. De mener videre at reinbeitedistriktet må involveres i planleggingen av anleggsarbeidet slik at man unngår unødvendig belastning i forhold til reineiernes bruk av området.

Reindriftsforvaltningen Nordland påpeker at deler av tiltaket vil berøre vårbeiter og flyttlei. De delene av rørgata som berører skogsområder vil, dersom det befinner seg rein i området, hovedsakelig ha en negativ effekt under anleggsperioden. Tiltaket må også sees i sammenheng med omsøkte Bjuråga kraftverk.

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

(...)

Hemnes kommune.

Vedtaket i Hemnes kommunestyre sier at utredningen som er gjennomført i forbindelse med søknaden om konsesjon for bygging av Bryggfjelldal kraftverker tilstrekkelig og dekkende som et grunnlag for å gi uttalelse til søknaden, dog slik at det stilles krav til minstevassføring tilsvarende lavvannføring hele året. Det bør også vurderes om det bør anlegges terskler i deler av elvestrekningen, for å forberede den estetiske og biologiske tilstanden i vassdraget etter utbygging.

Kommentar : Et krav om minstevannsføring på 25 l/s som Hemnes kommune har framlagt gjennom hele året kan Bryggfjelldal kraft slutte seg til. Bygging av terskler må vurderes i de områder hvor det forefinnes løsmasser og hvor forholdene ligger til rette for bevaring av et vannspeil.

Det står videre i vedtaket fra Hemnes kommune at det må søkes dispensasjon fra kommuneplanens arealdel som LNF område eller utarbeides og vedtas reguleringsplan for tiltaket.

Kommentar: I hht MUD er det ikke nødvendig og det skal normalt gis fritak for dette når det er gitt konsesjon. Ref skriv fra MUD.

Til slutt i vedtaket fra Hemnes kommune er det et ønske om at anleggsveiene i framtiden må bli åpne for alminnelig ferdsel

Kommentar: Hvis alminnelig ferdsel gjelder motorisert ferdsel må dette ønske bringes videre og diskuteres med alle inntresenter, inkl. reindrifta. Anleggsveiene har stor betydning for utøvelsen av skogbruket i området og vil være en god bieffekt av prosjektet for grunneierne.

Fylkesmannen i Nordland.

Konklusjonen til Fylkesmannen er at tiltaket vil forårsake moderate skader på miljø og landskap. Under forutsetninger av at det stilles krav til minstevassføring gjennom hele året, vil de ikke gå i mot utbyggingsplanene. I tillegg vektlegges skånsom behandling av terreng og dens vegetasjon som måtte forefinnes i området.

Kommentar : Krav til minstevassføring gjennom hele året, på det nivå som Hemnes kommune foreslår aksepteres. Grunneiere og fallrettseiere har egeninteresse av at anlegget blir utført så skånsomt som mulig, uten unødvendige inngrep. Dette forholdet vil bli ivarettatt.

Reindriftsforvaltningen i Nordland.

Reindriftsforvaltningens vurdering er at tiltaket har liten negativ effekt, utenom det forhold at inntaket og øvre deler av rørgata kan komme i berøring med reindriftens flyttlei.

Kommentar: Dette er i samsvar med vurderinger vi har fått utarbeidet av tidligere reindriftsagronom Harald Rundhaug, dels gjennom reindriftens arealbrukskart ... Det er tatt initiativ flere ganger for å få til et møte Røssåga siida, senest den 18 og 29.11.2010 uten at man har lyktes. Tema for møte var og få diskutert deres nytte av berørt område og komme fram til event. avbøtende tiltak. Nye forsøk for å få til et møte vil bli gjort mot nye kontaktpersoner i distriktet og Røssåga siida. Det registreres samtidig at reinbeitedistriktet

heller ikke har respondert i høringsprosessen. Grunneiere i Bryggfjelldalen påpeker at det berørte området er svært lite brukt av reindrifta.

... ”

Tilleggsopplysninger

Etter NVEs befaring 22.8.2012 fant vi det nødvendig å be søker om en bedre beskrivelse av enkelte momenter som ikke var beskrevet i søknaden. Dette gjaldt bl.a. oppdatert kart i forhold til rørgaten, partier med motfall i rørgaten, elvekryssinger og utløpskanal.

Søker sendte inn følgende notat, datert 22.11.2012:

” ...

Rørgateforlegning ved bekke- og elvekryssinger:

Det er noen mindre vassdrag langs den øvre delen av planlagt rørgatestrekning som rørgata vil måtte krysse. For uregulerte vassdrag vil det være påkrevet at alle rørgater må legges frostfritt siden virkelig vannføring minus minstevannføring garantert vil medføre stillstand for slike kraftverk i betydelige deler av vinterhalvåret. Dette innebærer i praksis nedgraving av rørene med minst 1 m overdekning. Ved kryssing av elver og bekker vil dette da gjerne kunne bli marginalt mindre men fortsatt må rørgata ned i bakken for å forhindre at vannet fryser når kraftverket står.

Det er flere praktiske måter å utføre dette på alt etter stedlige forhold. Det vil være viktig å forhindre at vannet føres langsetter rørgata videre og det må derfor legges vanntette masser på nedstrøms side for vassdraget. Mht overdekkingen må man benytte materialer som ikke eroderer enten i form av et steinlag eller ved innstøping. Rørgata er normalt lagt ned i et pukklag og dette må også dreneres i bunnen ut langsetter vassdraget for å forhindre oppstuving av vann rundt røret og som kan løfte opp og ødelegge rørgata dersom den tømmes for vann.

Legging av rør i et område med motfall

I et område ca midt på rørgata ved ca kote 210 moh har terrenget reelt et motfall for å komme over denne kollen hvor rørgata må legges for å komme ned til kraftstasjonen.

For det første er det mulig å legge ei rørgate med motfall, men det er ikke ønskelig av flere grunner. Med et høydebrekk kan det danne seg ei luftboble som vil virke som ekstra motstand i røret. Med et motfall blir det ikke mulig å tømme rørgata uten at man legger inn en egen tappemulighet.

For å kunne komme over denne lille kollen har man dog en mulighet til å legge røret litt opp i skråningen på oppstrøms siden slik at man kommer noe høyde inn, og i tillegg kan man grave selve rørtraseen noe dypere ned igjennom denne moreneryggen. På denne måten kan man få rørtraseen tilnærmet flat igjennom dette partiet.

Utførelse for avløpskanalen

Avløpskanalen blir ca 200 m lang og vil bli sikret mot utvasking ved at det legges stein- og sandmasser i bunnen hele veien som en form for plastring.

Et slikt arrangement vil også tilrettelegge strekningen som et velegnet område for gyting. Sidene på kanalen vil også bli sikret med steiner.

Stasjonsfundament

Det er ikke påvist fjell i overflaten ved planlagt stasjonsplassering. Det er imidlertid svært ofte kort avstand ned til fjell, men skulle man ikke komme på fjell må stasjonens vekt planlegges slik at den står på friksjon mot underlaget med en akseptabel sikkerhet.

Kart

Det er utarbeidet detaljerte kart som vedlagt som viser den korrekte plasseringen av hhv inntak, rørgate, kraftstasjon samt adkomstveier og kabeltrase. I den grad det måtte være divergens mellom kartene vil det vedlagte være førende.”

For kart vises til notat fra Einar Sofienlund datert 22.11.2012.

NVEs vurdering

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 18,6 km² ved inntaket og middelvannføringen er beregnet til 1352 m³/s. Avrenningen er stabil fra år til år med dominerende vår og høstflommer. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 453 og 93 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 123 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 3,2 m³/s og minste driftsvannføring 0,24 m³/s. Utbygger mener at på grunn av karstforekomster i området vil det ikke være nødvendig med minstevannføring, og det er foreslått å ikke slippe minstevannføring. Ifølge søknaden vil dette medføre at 75 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon. I kommentarene til høringsuttalelsene åpner søker for en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring på om lag 150 l/s.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 230 % av middelvannføringen og minstevannføring lik alminnelig lavvannføring, vil dette gi lite restvannføring rett nedstrøms inntaket. Noe overløp vil det bli i flomperioder. De store flomvannføringene blir noe påvirket av utbyggingen. Ifølge søknaden vil det være overløp over dammen 47 dager i et middels vått år. I 29 dager vil vannføringen være under minste driftsvannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsiget fra restfeltet vil i gjennomsnitt bidra med om lag 500 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er høy og vil frata vassdraget størsteparten av dets naturlige vannføringsdynamikk.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Bryggfjelldal kraftverk til ca. 14,4 GWh fordelt på 4,4 GWh vinterproduksjon og 10 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 57,2 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,97 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger.

Naturmangfold

Geologien i tiltaksområdet består av rike omdannede bergarter som kalkspatmarmor, glimmerskifer og granatglimmerskifer samt lyse, kvartfelpatrike gneiser. Det er karst i området, og flere steder langs elveløpet er karakteristiske kalkformasjoner godt synlig. Tiltaksområdet er stort sett dekket av et tynt løsmassedekke, men det er noe mer løsmasser i nedre del av tiltaksområdet. Ved kraftstasjonen finnes elveavsetninger, omgitt av et tynt dekke av hav- og fjordavsetninger. På hver side av dalbunnene inngår også breelavsetninger.

Det planlagte inntaket i Bjuråga er plassert i et rolig parti. Videre nedover renner Bjuråga i strie stryk med enkelte mindre fossefall og roligere partier. Elvebunnen består i enkelte partier av blankskurt berg og relativt grovt substrat og i roligere partier består elvebunnen av mindre stein og grus.

I kalkrike partier i midtre deler av tiltaksområdet har Bjuråga enkelte steder skåret seg ned i dalbunnen. Fylkesmannen påpeker at naturlige prosesser knyttet til utforming av karstforekomster og eventuelle grotter langs elva vil bli negativt berørt ved en kraftverksutbygging. Hvor mye prosessene vil bli påvirket avhenger av krav til minstevannføring. Fylkesmannen anser verdi- og

konsekvensvurderingen for geologi som mangelfull. NVE mener at det bør slippes en helårig minstevannføring for å redusere de negative konsekvensene for geologiske prosesser.

Naturtyper

I vestre del av tiltaksområdet er det i DN's Naturbase registrert et stort område som er avmerket både som "gammel barskog" med verdien "svært viktig" og som "viltområde" med vekt 1-3. Området strekker seg langs hele åsryggen oppover mot Simaklubben. Deler av traseen mellom Krokmoen og Vollen passerer gjennom nedre del av lokaliteten "Simaklubben, nedre Bryggfjelldal". Store deler av dette området er påvirket av hogstflater og av skogsveier/traktorveier. Biolog vurderer at sannsynligvis blir virkninger av rørgatetrasé beskjedne. I den biologiske rapporten som følger søknaden påpekes det at det ikke finnes verdifulle naturtyper innenfor tiltaksområdet som er godt nok utviklet til å kunne utgjøre egne kartleggingsenheter.

Nord for Rishaugen, sentralt i tiltaksområdet ligger det eneste skogområdet som fremdeles har et intakt preg. Her er den truede vegetasjonstypen høgstaudegranskog registrert i avgrensede partier. Lokaliteten er ifølge biolog ikke velutviklet nok til å utgjøre en egen kartleggingsenhet.

Temaet naturtyper (naturtyper/viltområder/ferskvannslokaliteter) har fått middels verdi og temaene forekomst av truede vegetasjonstyper og lovstatus (verneplaner/vassdragsvern) har fått liten verdi.

Fylkesmannen er i utgangspunktet kritisk til at vannveien skal legges gjennom forekomsten av gammel barskog, men ettersom de stabile forholdene i skogen er endret som følge av hogst, og under forutsetning av at planlagte inngrep lokaliseres til hogstflaten, vil de ikke gå imot planlagte vannvei. Fylkeskommunen mener at etablering av rørgate på det nåværende tidspunkt ikke vil ha store negative konsekvenser for denne naturtypen.

NVE er enig med biolog i at tiltaksområdet er sterkt hogstpåvirket og at skogen her har lite kontinuitetspreg og at det er lite igjen av naturtypen gammel barskog. NVE mener at en eventuell utbygging av Bryggfjelldal kraftverk ikke vil ha store negative konsekvenser for viktige naturtyper i området. Temaet naturtyper er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Arter

Fugle- og pattedyrfaunaen i tiltaksområdet blir i den biologiske rapporten som følger søknaden vurdert som middels rik. Av rødlistede arter er det registrert bjørn (sterkt truet, EN), jerv (EN), gaupe (sårbar, VU), oter (VU), strandsnipe (nær truet, NT), fiskemåke (NT), hønsehauk (NT), jaktfalk (NT) og stør (NT). I følge søknaden hekker strandsnipa i tilknytning til Bjuråga. De andre rødlistede artene er streifdyr i området. Det er ikke registrert rødlistede plantearter og potensialet for funn av rødlistede arter vurderes som lavt. Temaet rødlistearter har fått stor verdi.

Av andre rovfugler og ugler forekommer kongeørn, fjellvåk, tårnfalk, spurvehauk, haukugle, perleugle og kattugle. Hubro fantes tidligere i området. Fossekallen er registrert hekkende langs Bjuråga.

Tiltaket vurderes samlet sett å ha middels negativ konsekvens for biologisk mangfold i og langs Bjuråga. Avbøtende tiltak vil kunne gjøre de negative konsekvensene mindre. Slipp av minstevannføring vurderes å ha størst effekt.

Fylkesmannen mener at for å ta hensyn til vadefuglenes og fossekallens tilgang til næring er det viktig at det stilles krav om minstevannføring hele året.

Søker oppgir i søknaden at som et avbøtende tiltak kan det settes opp fuglekasser for fossekall langs elva. NVE vil påpeke at dette er ikke noe vi kan pålegge søker å gjøre, og vil være innenfor

Fylkesmannens ansvarsområde. Konesjonæren plikter etter nærmere bestemmelse av Fylkesmannen å sørge for at forholdene for plante- og dyrelivet i området som direkte eller indirekte berøres av utbyggingen forringes minst mulig og om nødvendig utføre kompenserende tiltak, Jf. standardvilkår.

I Røssåga kan laks og ørret gå opp til Sjøforsen, om lag 15 km fra fjorden. *Gyrodactylus salaris* ble første gang påvist i Røssåga i 1980 og den ble rotenonbehandlet i 2003/2004. Det ble iverksatt et reetableringsprosjekt i Røssåga mellom 2005-2010 for å tilbakeføre og etablere bærekraftige bestander basert på lokalt genetisk materiale. I Røssåga ble det satt ut nær 100.000 smolt og 30 000 1-årig settefisk. Det er for tidlig å vurdere effekter og nytte av de store rognutsettingene som ble gjort i vassdraget. Tilslaget av utsatt øyerogn, målt som klekkesuksess og andel i bestandene av ungfisk har så langt vært tilfredsstillende.

Fylkesmannen vurderer at stasjonær ørret i liten grad blir direkte berørt av tiltaket i og med at oppvekst- og gyteområdene synes å være lokalisert nedstrøms kraftstasjonen. Det blir påpekt at mindre vassføring i elva vil føre til kvalitative og kvantitative forandringer i bunndyrfaunaen og det vil dermed bli mindre drift av næringsdyr til fiskebestanden. Fylkesmannen mener at dette kan forringe nedre del av Bjurågas verdi som gyte- og oppvekstområde for ørret.

NVE mener at kraftverket vil ha begrensede negative konsekvenser for det biologiske mangfoldet, gitt avbøtende tiltak. Redusert vannføring i Bjuråga kan medføre noen endringer i artssammensetning langs elva på grunn av endret fuktighetsregime, men vi mener ikke at dette er av stor ulempe for det biologiske mangfoldet i området. NVE mener at konsekvensene for vanntilknyttede fugler vil være akseptable så lenge det slippes tilstrekkelig minstevannføring. Det vil fortsatt være mulig for fossefall og strandsnipe å drive næringssøk langs berørt elvestrekning.

NVE mener at en reduksjon i vannføring vil kunne virke negativt på bunndyr og andre vannlevende organismer og er enig med Fylkesmannen i at mindre vassføring i elva kan være negativt for bunndyrfaunaen. Ved en ev. konsesjon kan NVE sette som vilkår at det skal være en tilstrekkelig helårig minstevannføring i elva. Etter vårt syn vil da bunndyrfaunaen ivaretas på en god måte.

Å opprettholde noe av det opprinnelige livet i og langs ei elv er en naturlig del av god vassdragsforvaltning også når det bygges til vannkraftformål. Forholdet til terrestrisk og akvatisk miljø er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Bryggfjelldal kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5 samt §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 29.4.2013. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

I influensområdet til Bryggfjelldal kraftverk finnes det bjørn (EN), jerv (EN), gaupe (VU), oter (VU), strandsnipe (NT), fiskemåke (NT), hønsenhauk (NT), jaktfalk (NT) og stær (NT). I deler av influensområdet er det registrert "gammel barskog" med verdien "svært viktig" og den truede vegetasjonstype høgstaudegranskog. Området er i dag preget av skogshogst og veier og det finnes ikke

større kontinuitetsområder med gammel barskog og høgstaudegranskog. En eventuell utbygging av Bjuråga vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper, arter eller økosystemet gitt i naturmangfoldloven §§ 4 og 5 gitt tilstrekkelig minstevannføring.

Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldlovens § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap, friluftsliv og brukerinteresser

Tiltaksområdet ligger i landskapsregion *Innlandsbygdene i Nordland*, underregion *Korgen*. Typisk for de fleste underregioner er at åser omkranser lavereliggende dalavsnitt, slik som i tiltaksområdet.

Tiltaksområdet berører områder som allerede er sterkt påvirket av hogstflater, dyrka utmark og skogsveier/traktorveier. Det er registrert flere viktige viltområder i tiltaksområdet; et i den vestre delen av tiltaksområdet med vekt 1-3 og et ved inntaksområdet med vekt 1. Området brukes til jord- og skogbruk, jakt og bærplukking. Det er en god bestand av elg i området. I følge søknaden brukes området hovedsakelig av grunneierne.

Fylkesmannen er ikke kjent med at det forekommer viktige regionale eller nasjonale friluftsinnteresser i området. Redusert vannføring vil virke negativt på opplevelsen av området. På grunn av eksisterende tekniske inngrep, og at elva ikke synes å være utpreget synlig i landskapet, mener Fylkesmannen at konsekvensene av utbyggingen vil være middels negative. Det må legges vekt på skånsom behandling av terreng og den vegetasjon som måtte finnes i området.

Fylkeskommunen mener at rørgaten må revegeteres med stor aktsomhet slik at inngrepene blir minst mulig synlig. Hemnes kommune ønsker at anleggsveiene i framtiden blir åpne for alminnelig ferdsel i samarbeid med grunneier.

Vi har ikke fått opplysninger som sier at området ved det omsøkte tiltaket er mye brukt. Det er heller ingen stier eller lignende som skulle tilsi at området blir mye brukt. Rørgaten går stort sett i hogstpåvirket skog. Slik vi ser det er det inngrep i forbindelse med selve rørgaten som blir det fysiske inngrepet med størst konsekvens for landskapet. Røret som skal graves ned er planlagt med en diameter på 1400 mm og i følge søknaden må store deler av traseen sprenges. I tillegg er det parti med motfall i traseen, og ifølge søker er det ikke ønskelig å legge rørgate i motfall. Alternativet er å legge røret litt opp i skråningen samt grave røret noe dypere ned i dette området. Rørgatetraseen skal også krysse flere mindre elver/bekker hvor det må påregnes en del graving for å legge røret under elvene.

Av sikkerhetsgrunner kan man ikke tillate gjenvekst av store trær over rørgatetraseen, så både rørgatetraseen og veibyggingen vil lage spor i landskapet. Området er ikke synlig i et større landskapsrom, så slik vi ser det vil det kun bli lokale virkninger av inngrepene. Vi er enige med Fylkesmannen i at terrenget og vegetasjonen skal behandles skånsomt og minner om at konsesjonæren ved en ev. konsesjon plikter å planlegge, utføre og vedlikeholde hoved- og hjelpeanlegg slik at det økologiske og landskapsarkitektoniske resultat blir best mulig. Anleggene skal også utføres minst mulig skjemmende. Dersom det gis konsesjon vil dette ivaretas gjennom standardvilkårene og ved

godkjenning av detaljplaner. NVE mener at påvirkningen på landskap, friluftsliv og brukerinteresser ved en eventuell realisering av Bryggfjelldal kraftverk er begrenset.

Reindrift

Det omsøkte kraftverket ligger innenfor Røssåga/Toven reinbeitedistrikt og influensområdet til Bryggfjelldal kraftverk brukes som vårbeite. Den øvre delen opp mot Tverrfjellet er også beskrevet som sommerbeite. Tilgrensende områder er registrert som høstbeiter og delvis vinterbeiter mot Bleikvatnet.

Det går det en flyttlei over elva og dalen ved Innerdalen og Nilsskogen, og Reindriftsforvaltningen mener at inntaket og øvre del av rørgaten kan komme i konflikt med denne. Reindriftsforvaltningen påpeker at flyttleier har et strengt vern og er ifølge lov om reindrift § 22 ikke tillatt å stenge. Sametinget påpeker at reindriften flyttleier ikke må stenges, da de er av helt sentral betydning for en fortsatt bærekraftig reindrift.

Videre opplyser Reindriftsforvaltningen at området for kraftstasjon og de delene av tiltaket som går over innmark trolig ikke vil ha noen negative effekt på reindriften. Rein som oppholder seg i skogsområdene vil stort sett bare bli negativt påvirket i anleggsperioden.

Reindriftsforvaltningen mener det er nødvendig at den videre planleggingen skjer i en god dialog med reinbeitedistriktet.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen og vil etter NVEs syn etter hvert ikke være til hinder for reinens flyttlei. NVE mener at i anleggstida vil økt aktivitet og støy kunne virke forstyrrende på reinen. Etter endt anleggstid vil ulempene forbundet med byggingen være vesentlig reduserte. Ved at det i en ev. anleggsperiode tas nødvendige hensyn for å unngå forstyrrelser på rein og reindrift kan ikke NVE se at ulempene for reindriften blir nevneverdig store. Ved en ev. konsesjon vil NVE sette vilkår om at Røssåga/Toven reinbeitedistrikt kontaktes i forkant av anleggsperiode, og at det skal tas særlige hensyn til reindriften i de perioder det foregår beiting og flytting med rein i området.

Kulturminner

Sametinget foretok befarings av tiltaksområdet den 12.10.2011 og det ble ikke påvist automatisk fredete kulturminner som kommer i konflikt med tiltaket og de har derfor ingen spesielle kulturminnefaglige merknader til det omsøkte tiltaket. Det ble registrert flere spor etter tidligere bosetning som ikke er automatisk fredete kulturminner, men som viser til tidligere bruk av området og gir en tidsdybde. Sametinget mener det er viktig å ta vare på. Sametinget oppfordret samtidig at disse ikke skal bli berørt av anleggsarbeidet.

I følge Nordland fylkeskommune berører ikke tiltaket kjente, verneverdige kulturminner som fylkeskommunen er delegert forvaltningsansvar for og potensialet for påvisning av nye, hittil ukjente, vurderes å være liten.

Skulle det under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og Nordland fylkeskommune omgående, jf. Lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner kml. §§ 8 og 9.

NVE mener at god detaljplanlegging av anlegget ved en eventuell konsesjon så godt som mulig skal ta hensyn til kulturminnene i området. Vi minner om at det er konsesjonærens ansvar å påse at det unngås ødeleggelser av kulturminner ved en ev. utbygging. Dersom det gis konsesjon vil dette ivaretas gjennom standardvilkårenes post 3. Temaet kulturminner er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Samla belastning

Samla belastning utgjør her de samla konsekvensene av flere vannkraftanlegg innenfor et geografisk avgrenset område eller den systematiske påvirkningen på ett eller flere bestemte tema. Selv om de enkelte utbyggingsprosjektene kan ha relativt begrensede negative virkninger for miljø og andre brukerinteresser, kan de samlede effektene av mange slike prosjekter få store konsekvenser.

Nordland Fylkeskommune påpeker at det er omsøkt og innvilget flere konsesjoner for vannkraftutbygging i området rundt Okstindan. Det vil være viktig å vurdere virkningene dette har bl.a. på friluftsliv og landskap. Okstindan er vurdert som et friluftsområde av stor verdi i ”*Regional plan om små vannkraftverk*”.

Gjennom konsesjonsbehandlingen har NVE anledning til å legge vekt på den samlede belastningen av vannkraftutbygging i et geografisk avgrenset område. Det kommer klart frem i forarbeidene til vannressursloven i Ot.Prp. nr 39 (1998-1999), side 105 og OED retningslinjer for små vannkraftverk (juni 2007).

I Hemnes har NVE i alt 12 andre søknader på ulikt stadium i en søknadsprosess. Nærmest det planlagte kraftverket Bryggfjelldal ligger det konsesjonssøkte kraftverket Bjuråga. Kraftstasjonen til Bjuråga kraftverk er planlagt ca. 800 m oppstrøms inntaksplasseringen til Bryggfjelldal kraftverk. Bjuråga kraftverk blir vurdert samtidig som Bryggfjelldal kraftverk. Det har ikke kommet inn informasjon om at området rundt Bryggfjelldal kraftverk blir brukt i friluftssammenheng. Det ble heller ikke under NVEs sluttbefaring funnet tegn på at området er mye brukt til dette formålet.

I 2006 fikk Leirskarkraft AS tillatelse til å bygge Tverråga og Leirelva Kraftverk som ligger nord for Okstindan. Statkraft SF fikk i 2007 tillatelse til å bygge Kjensvatn kraftverk. Kjensvatn ligger også nord for Okstindan. Sør for Okstindan ble det gitt tillatelse til å bygge Bessedøra kraftverk og Stekvasselta kraftverk i 2010. Samtidig ble Spjeltfjell kraftverk avslått bl.a. på grunn av områdets store naturkvaliteter og friluftslivsinteresser. OED opprettholdt NVEs avslag av Spjeltfjell kraftverk den 14.6.2013. NVE gav Småkraft AS tillatelse til bygging av Reinåga kraftverk den 2.3.2012. Reinåga ligger ca. 3 km nord for Bjuråga og nordvest for Okstindan.

NVE har inne til behandling en søknadspakke på 10 søknader i Hemnes som skal vurderes samtidig. Dette gjelder prosjektene Vollbekken, Valåga, Lendingelva, Melandsbekken, Jamtjorbekken, Brattåga, Sørbukta, Sagelva, Bjurbekken og Mørkbekken. Av disse 10 søknadene ligger influensområdet til Mørkbekken og Lendingelva som et godt utgangspunkt for turer til Oksfjellindan og isbréen.

NVE er enig med høringspartene i at vassdragsnaturen rundt Okstindan er under et visst press. Dette gjør at en må vise ekstra varsomhet dersom det skal gis tillatelse til nye kraftverk. Ved pakkevis behandling får man bedre mulighet til å se på samlet belastning og det blir lettere å finne de beste prosjektene og gi avslag til de prosjektene med de største negative konsekvensene.

Vi vurderer samtidig virkningen av prosjektet Bjuråga og Bryggfjelldal kraftverk til å ha lokale virkninger slik at det kan fattes vedtak i disse to sakene. Etter vårt syn medfører ikke disse prosjektene virkninger som strekker seg utover influensområdet til det enkelte kraftverk. NVE har i eget vedtak i dag gitt konsesjon til Bjuråga kraftverk. For NVEs vedtak i denne saken viser vi til konklusjonen nedenfor.

Vi mener at ved å ta de siste 10 søknadene til felles samtidig vurdering vil prinsippet om å vurdere samlet belastning være ivarettatt.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Bryggfjelldal kraftverk vil ut i fra foreliggende planer gi ca. 14,4 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som middels for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Bryggfjelldal kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

Planene for Bryggfjelldal kraftverk går ut på å utnytte et brutto fall på 188 m i Bjuråga til kraftproduksjon ved å bygge inntak på kote 288 og kraftstasjon på kote 100. Fra inntaket føres vannet i 2576 m nedgravde rør til kraftstasjonen. Bryggfjelldal kraftverk er planlagt med en installert effekt på 5,0 MW og vil produsere om lag 14,4 GWh i et middels år. Det er planlagt å oppgradere eksisterende gårdsveier til inntak og kraftstasjon. I tillegg skal det etableres en permanent vei langs rørgata som blir ca. 2600 m.

Hemnes kommune, Fylkesmannen i Nordland og Nordland fylkeskommune er positiv til tiltaket, men mener det må slippes en helårig minstevannføring i Bjuråga. Sametinget har ingen spesielle kulturminnefaglige merknader til det omsøkte tiltaket, men oppfordrer til at sporene etter tidligere bosetning ikke blir berørt av anleggsarbeidet. Statens vegvesen har merknader i forhold til sitt ansvarsområde. Reindriftsforvaltningen i Nordland kan akseptere en utbygging om det tas hensyn til flyttlei i tiltaksområdet.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 14,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

I vedtaket har NVE lagt vekt på at en utbygging av Bryggfjelldal kraftverk vil være et bidrag til en fornybar energiproduksjon med begrensede miljøeffekter. NVE er enig med høringspartene og mener at pga. hensynet til vanntilknyttede arter og geologiske prosesser skal det gå en helårig minstevannføring i Bjuråga. NVE anser at terrenginngrep i forbindelse med rørgatetraseen utgjør de største negative konsekvensene. Området er ikke synlig i et større landskapsrom, og slik vi ser det vil det kun bli lokale virkninger av inngrepene og sånn sett akseptabelt.

Nødvendig minstevannføring vil redusere produksjonen med ca. 2,7 GWh. Samlet produksjon blir da på ca. 11,7 GWh.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Bryggfjelldal Kraft AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Bryggfjelldal kraftverk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Bryggfjelldal Kraft AS (SUS) tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Bryggfjelldal kraftverk . Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Bryggfjelldal Kraft AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 300 m jordkabel med spenning på 22 kV til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Helgelandskraft er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspenttilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Dersom Bryggfjelldal Kraft AS ønsker egen anleggskonsesjon, må det sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket.

Helgelandskraft har uttalt at det per i dag ikke er kapasitet i nettet. Helgelandskraft ser på flere muligheter, og et av alternativene er å samkjøre flere utbygginger i Bryggfjelldalen, Reinåga og Leirskardalen, og at det må bygges en egen produksjonsradial på 22 kV fra kraftverkene ned til Nedre Røssåga kraftverk i Korgen. Det må bygges en trafo slik at kraften kan komme opp på 132 kV nivå.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

Forholdet til plan- og bygningsloven

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at

hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	1352
Alminnelig lavvannføring	l/s	123
5-persentil sommer	l/s	453
5-persentil vinter	l/s	93
Maksimal slukeevne	l/s	3155
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	233
Minste driftsvannføring	l/s	237

Tiltakshaver legger til grunn å ikke slippe minstevannføring i Bjuråga. Dette begrunnes bl.a. i produksjonstap, lite verdier i og langs elva og geologien i området. Søker mener at slipp av minstevannføring på vinteren vil ha liten eller ingen effekt. Etter høringsinnspill kan tiltakshaver likevel akseptere slipp av minstevannføring lik alminnelig lavvannføring på 123 l/s hele året.

I den biologiske rapporten spesifiseres det ikke hvor høy minstevannføringen bør være. Det vurderes at det bør slippes minstevannføring for at fossekallen fortsatt skal kunne hekke innenfor tiltaksområdet og for at leveforholdene for oter ikke skal bli vesentlig forverret. Strandsnipe vurderes å være mindre utsatt. Minstevannføring vil sannsynligvis også kunne sikre at ulike fuktmiljø langs elva opprettholdes som naturtyper, og som kan trygge leveområder for fugle- og pattedyrarter, fisk, karplanter, lav- og moseflora og andre organismegrupper som er nært knyttet til kulper, fosser og stryk. Det vurderes videre at vinterstid vil minstevannføring kunne bidra til at leveområdene for bekkeørret og bunndyrfauna trygges.

Hemnes kommune mener at det skal stilles krav om minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring hele året. Fylkesmannen og fylkeskommunen anbefaler at det settes vilkår om helårig minstevannføring, uten at det spesifiseres hvor mye.

NVE mener det er viktig å opprettholde vannføring på berørt elvestrekning hele året. I følge søknaden vil det være overløp over inntaksdammen i mai/juni i et middels år. Kraftverket vil måtte stoppes i 29 dager pga. at tilsiget er mindre enn minste slukeevne, slik at stort sett vil berørt elvestrekning i Bjuråga være nesten tørrlagt som følge av utbyggingen. Det er flere mindre bekker nedover i vassdraget som bidrar med tilsig. Restfeltet bidrar med ca. 500 l/s ved kraftstasjonen. Elveløpet har til dels bred utforming. Vi mener at en minstevannføring tilsvarende alminnelig lavvannføring på 123 l/s i liten grad vil ta hensyn til geologiske prosesser og organismer i og langs elva. Minstevannføringen bør følge de naturlige variasjonene, slik at vannføringen er større om sommeren enn om vinteren.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på **450 l/s** i tiden **1/5-30/9** og **90 l/s** resten av året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på **2,7 GWh/år**, basert på oppgitt tall fra søker. Samlet produksjon vil da bli på **11,7 GWh/år**. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Trondheim og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jmfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for konsesjonen. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak	Ca. 288 moh. Nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE
Vannvei	Helt nedgravd. Må eventuelt ta hensyn til kulturminner i rørtraseen.
Kraftstasjon	Kraftstasjonen skal plasseres i tråd med det som er oppgitt i søknaden, men nøyaktig plassering kan justeres ved detaljplan.
Største slukeevne	3,2 m ³ /s
Minste driftsvannføring	0,24 m ³ /s
Installert effekt i turbiner	Ca. 2*2,5 MW, totalt 5,0 MW

Antall turbiner/turbintype	Søknaden oppgir 2 Francisturbiner. Antall turbiner og turbintype kan justeres ved detaljplan
Vei	Permanent. Veien skal følge rørgaten
Avbøtende tiltak	
Reindrift	Anleggsarbeidet, vedlikehold og tilsyn skal skje i nær dialog med reinbeitedistriktet Tiltaket skal ikke skape permanente hinder for flyttleier

Det er angitt i tabellen hvorvidt det kan gjøres justeringer i forbindelse med detaljplanleggingen. Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Øvrige forhold

Statens vegvesen gjør søker oppmerksom på at endret eller ny adkomst fra fv. 323 må avklares i reguleringsplan eller omsøkes i egen søknad. Byggegrenser langs riks- eller fylkesvegnettet må avklares i reguleringsplan eller det må søkes om dispensasjon fra veglovens byggegrense langs offentlig veg i egen søknad dersom det skal oppføres permanente installasjoner nærmere enn 50 m fra fylkesvegens midtlinje. De presiserer også at kryssing av veg med kabel eller rør må skje ved pressing og ikke ved graving i vegen.

NVE forutsetter at søker avklarer disse forholdene med Statens vegvesen.